

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

معاونت پژوهشی

کمیته تحقیقات دانشجویی

پرسشنامه طرح تحقیقاتی دانشجویی

نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: زهرا طیبی میانه

استاد راهنما: آرینا قلی زاده

دانشکده : پرستاری و مامایی

عنوان طرح (فارسی): بررسی تاثیر آوای قرآن کریم بر علایم حیاتی و طول مدت گذر از تغذیه گاوژ به اولین تغذیه دهانی و وزن گیری در نوزادان زودرس بستری در بخش مراقبت‌های ویژه نوزادان بیمارستان منتخب شهر کرج

عنوان طرح (انگلیسی):

The effect of Holy Quran on the duration of transition from gavage to first oral feeding and Physiological Indices at premature newborns hospitalized in neonatal intensive care unit of Karaj hospital

۲-۲ مقدمه و معرفی طرح:

دوره نوزادی، نه تنها برای نوزاد بلکه برای مراقبت‌کنندگان سیستم بهداشتی بحرانی و مهم است؛ چرا که سلامت نوزاد به قدری اهمیت دارد که در معیارهای بین المللی میزان مرگ و میر نوزادان یکی از شاخص‌های مهم پیشرفت و توسعه کشورها تلقی می‌شود (۱). تولد هر نوزادی با فرآیند پیچیده‌ای از تطابق با محیط بیرون از رحم مادر شروع می‌گردد. اگر نوزاد به‌طور عادی متولد شود و خانواده و محیط مناسبی برایش ایجاد گردد، این تطابق به‌خوبی صورت می‌گیرد. در صورتی‌که نوزاد هنوز شرایط لازم برای ورود به دنیای جدید را نداشته باشد فرآیند تطابق دچار مشکل می‌شود (۲). نوزادان زودرس نیازهای فراوانی دارند و به‌سطح بالاتری از مراقبت‌ها محتاجند. چالش کنونی متخصصان در NICU^۱ تنها زنده ماندن آن‌ها نیست، بلکه حمایت و تسهیل رشد مطلوب و تکامل این نوزادان نیز مدنظر است. عدم وجود تحریکات مناسب باعث اختلال عملکرد فیزیولوژیک و تکامل عصبی- رفتاری نوزاد زودرس شده، آسیب جسمی، عقب افتادگی ذهنی و تکامل غیرطبیعی ایجاد می‌گردد (۳). استرس، درد و جدایی از والدین به‌علاوه محرک‌های محیطی، تغییر مراقبین نوزاد بر سلامت نوزاد تاثیر منفی به‌صورت تغییر در ضربان قلب و کاهش سطح اشباع اکسیژن، نوسان فشارخون و افزایش بی‌قراری در نوزاد دارد. هم‌چنین استرس‌های پایدار بر تکامل مغز اثرگذارند و عوارض طولانی مدتی مانند کاهش ضریب هوشی و مشکلات روانی را به بار می‌آورند. لذا برای جلوگیری از مشکلات عصبی- رفتاری در نوزادان زودرس بستری در بخش مراقبت‌های ویژه بایستی اقدامات پزشکی و مداخلات پرستاری حمایتی در کنارهم باشند (۴). از آنجا که با تعدیل محرکات محیطی می‌توان استرس را کاهش داد و در نتیجه از مشکلات عصبی- رفتاری در نوزادان زودرس کاست (۳)؛ بنابراین کادر بهداشتی درمانی نقش اساسی در ایجاد تحریکات بینایی، لمسی و شنیداری مناسب برای نوزادان زودرس دارند (۴).

از سویی دیگر کاربرد صدا در درمان بیماری‌ها قدمتی عظیم دارد و کتیبه‌های هندی، مصری، یونانی، چینی و رومی این‌گونه اظهار داشته‌اند که موسیقی یک وسیله شفادهنده است (۵ و ۶) اعراب و مسلمانان از اوایل قرن نهم موسیقی را در مراکز درمانی استفاده کردند و پس از آن ایالات متحده و انگلستان طی سال‌های ۱۸۹۱ تا ۱۹۹۴ از آن بهره بردند و به صورت نواختن، آموزش، گوش دادن موسیقی، اجرای ورزش‌های بعد از عمل به کمک موسیقی بوده‌اند که در کاهش تب و بهبود ارتباطات موثر بودند (۷ و ۸). تمرین‌های روحانی و تعمقی بر مبنای صدا، در مشرق زمین به هزاران سال پیش و به مذهب‌های نظیر بودیسم و اسلام مربوط می‌شود. امروزه، آواز خواندن و حرکت موزون به‌عنوان راهی برای تعالی و روشنی روح استفاده‌ی بسیار فراوانی در شرق دارد. به طوری که در راستای بهبود سریع تر شکستگی‌ها از صدا و امواج الکترونیکی برای درمان استفاده می‌کنند (۹). بنا بر اعتقاد مسلمانان یکی از زیباترین آواها، صوت زیبای حاصل از تلاوت آیات قرآن کریم است که از باشکوه‌ترین ابعاد اعجاز قرآن کریم می‌باشد. در آیات

¹ Neonatal Intensive Care Unit

قرآن کریم، حروف به شکل بی‌همتایی کنار هم قرار گرفته‌اند و بدون وجود دستگاه‌های موسیقایی و قافیه یاوزن، نظم‌ی موزون و آهنگی دل‌پذیر از تلاوت این آیات به گوش می‌رسد و هیچ متنی در بلند خواندن، همانند قرآن کریم آهنگ‌پذیر و تاثیرگذار نیست (۴). تلاوت قرآن کریم، یک موسیقی عرفانی دلپذیر با خصوصیات ویژه و ملودی و ریتم مخصوص به خود در کشورهای اسلامی از جمله ایران محسوب می‌گردد (۱۰). آیات قرآن نظام عددی دقیقی دارند و شامل برنامه و یا اطلاعاتی هستند که این اطلاعات قادر به برقراری ارتباط با سلول‌ها می‌باشند. قرآن دارای امواج صوتی با فرکانس و طول موج مشخص است. این امواج رشته‌های نوسانی تولید کرده که نیروی مثبت سلول‌ها را افزایش داده و نیز بر سلول‌های مغزی تأثیر می‌گذارند و باعث بازگرداندن توازن و هماهنگی آن‌ها می‌گردند (۱۱). خداوند می‌فرماید: "قرآن شفای هر دردی است. در آیات مختلفی کلمه شفا بیان شده است همانند: "ماقرآن را نازل کردیم در حالی که آن، شفا و رحمت است برای مومنین" (سوره اسراء، آیه ۸۱)، "به مردم بگو، این قرآنی که در میان شماست، برای آن کسانی که ایمان آورده اند هدایت و شفای درد آن‌ها است" (سوره فصلت، آیه ۴۴) و "ای مردم دنیا! حقیقتاً از جانب خداوند برای شما موعظه‌ای آمد (قرآن) و آن شفای دردهایی است که در سینه‌هاست و همان هدایت و رحمت است برای مومنین" (سوره یونس آیه ۵۷)، این سه آیه در مورد تمام قرآن است (۱۲).